

Beslut: 2006-02-06

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 10 november 2005

Saken

Inackorderingstillägg

Nämndens beslut

Nämnden finner att NN har rätt till inackorderingstillägg för studier på hantverksprogrammet vid A-gymnasiet i A-stad. Det ankommer på CSN att pröva ärendet i övrigt.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om inackorderingstillägg för studier på hantverksprogrammet, profilering frisör, vid A-gymnasiet i A-stad för läsåret 2005/2006.

CSN avslog ansökan med motiveringen att motsvarande utbildning, hantverksprogrammet, finns på hemorten.

NN överklagade beslutet den 29 november 2005. Som skäl för överklagandet anförde hon att hantverksprogrammet, inriktning frisör, finns inte i B-stad. B-stad har andra inriktningar. NN har sökt frisörutbildning i C-stad men kom inte in. Hon sökte även till D-stad, E-stad och den fristående skolan A-gymnasiet. NN antogs till frisörutbildningen vid A-gymnasiet.

CSN överlämnade ärendet med yttrande den 13 december 2005.

CSN framhöll i sitt yttrande följande. Hantverksprogrammet finns vid föräldrahemmet och för att bli antagen till hantverksprogrammet vid B-gymnasiet i B-stad ska man minst ha 180 poäng. Inackorderingstillägg kan bara lämnas om eleven inte skulle ha blivit antagen till någon av profilerna i programmet på hemorten. Med sina 215 poäng kan NN bli antagen på hantverksprogrammet i B-stad.

NN har den 21 december 2005 tillagt att hemkommunens hantverksprogram har inriktning mot guld/silversmed, hovslagare, låssmed, skomakare, skräddare, tapetserare eller vasstakläggare, men inte frisör.

CSN har den 26 januari 2006 tillagt följande. Inackorderingstillägg får lämnas till den som *behöver* inackordering. Om utbildningen vid en fristående gymnasieskola motsvarar ett program eller om programmet har nationella inriktningar, en nationell inriktning i elevens hemkommun, inom två timmars restid från föräldrahemmet, bedöms den studerande inte ha behov av inackorderingstillägg. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl. CSN:s praxis är att de särskilda skälen ska bygga på personliga förhållanden. Hantverksprogrammet i gymnasieskolan saknar nationella inriktningar. De valbara kurserna kan sättas samman så att de bildar profiler mot specifika hantverksyrken. De profiler som kan skapas inom programmets ram utgör inte grund för mottagande i en annan kommun enligt skollagens regler. Då skollagen har denna utformning och då hantverksprogrammet saknar nationella inriktningar, är CSN:s inställning att inackorderingstillägg för studier vid en fristående gymnasieskola bara ska lämnas om motsvarande program inte erbjuds i hemkommunen, såvida det inte finns särskilda skäl eller övriga villkor är uppfyllda.

Författningsbestämmelser m.m.

Inackorderingstillägg får enligt 2 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas till den som behöver inackordering och som studerar vid en sådan läroanstalt eller utbildning som regeringen har bestämt.

Av 2 kap 2 § studiestödsförordningen (2000:655) framgår att inackorderingstillägg får lämnas till studerande vid andra läroanstalter och utbildningar än sådana som enligt skollagen (1985:1100) ingår i det offentliga skolväsendet.

För att inackorderingstillägg ska kunna lämnas ska det enligt 1 kap. 3 § CSNFS 2001:6 bland annat inte vara möjligt för eleven att bo kvar i föräldrahemmet och gå en motsvarande utbildning på hemorten. Med motsvarande utbildning menas "program och nationell inriktning i gymnasieskolan". Undantag kan enligt 1 kap. 4 § CSNFS 2001:6 göras om det finns särskilda skäl.

Nämndens bedömning

Det uttalade syftet med inackorderingstillägget är att det lämnas till den som behöver inackordering. En grundläggande faktor vid bedömning av om den studerande behöver inackorderingstillägg är frågan om han eller hon istället kan gå en motsvarande utbildning på hemorten.

Nämnden har i ett stort antal fall ställt sig bakom principen att motsvarande utbildning kan anses finnas på hemorten, när samma program och nationella inriktning finns att tillgå. Olika profileringar eller kvalitetsskillnader i utbildningarna har inte ansetts innebära att den studerande behöver inackorderas utanför hemorten.

I det här ärendet är det fråga om ett program, hantverksprogrammet, som helt saknar nationella inriktningar. Samtidigt rymms inom programmet de mest skiftande

utbildningar med inriktning mot olika yrken. Det framstår varken rimligt eller förenligt med lagstiftningens syfte att påstå att en studerande inte behöver inackorderingstillägg, därför att han eller hon istället kan gå en helt annan utbildning.

Enligt nämndens uppfattning måste avsaknaden av nationell inriktning leda till en individuell bedömning av om utbildningen på hemorten verkligen motsvarar den sökta utbildningen. Inte heller i dessa fall bör dock kvalitetsskillnader eller mindre differenser i profiler eller liknande leda till att inackordering behövs.

I ärendet har inte framkommit att det i NN:s fall finns någon utbildning på hemorten som kan sägas motsvara den av NN sökta frisörutbildningen. Överklagandet skall därför bifallas.

Mats Törnered

Karin Nyström

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Marie-Louise Holmberg (ersättare för Margareta Söderström), Ulrika Lindmark, Barbro Molander (ersättare för Christian Sjöstrand) och Fredrik Pettersson

Föredragande: Karin Nyström

Bertil Ekholm och Charlotte Waas är skiljaktiga och anför att det enligt deras uppfattning inte finns skäl att frångå föreskrifterna och att överklagandet därför ska avslås.

Kopia till CSN
CSN, rättschefen